

Jednotky SDH obcí a ochrana obyvatelstva

plk. Dr. Ing. Zdeněk Hanuška

MV - generální ředitelství Hasičského záchranného
sboru ČR

Civilní obrana

Mezinárodní právo

r. 1949 - Ženevská úmluva o ochraně obětí ozbrojených konfliktů

- chránit **civilní** obyvatelstvo před bezprostředními účinky a následky **nepřátelských akcí a pohrom**
- vytvořit podmínky pro přežití obyvatelstva

Civilní obrana

Úkoly civilní obrany

r. 1977 – **Dodatkové protokoly k Ženevským úmluvám**

- zatemňování
- záchranné práce
- zdravotnické služby
- boj s požáry
- varování, evakuace , ukrytí, nouzové přežití → **ochrana obyvatelstva (2000)**
- dekontaminace, označování nebezpečných oblastí
- okamžitá oprava veřejných zařízení
- pohřební služby
- udržování veřejného pořádku

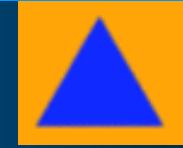
Dnes v širším pojetí „**civilní nouzové plánování**“

Úkoly plní **organizace civilní ochrany**

požívají ochrany z hlediska mezinárodního práva

Civilní obrana /ochrana

Úkoly civilní obrany z pohledu úkolů jednotek požární ochrany do roku 2000

- zatemňování
- záchranné práce
- zdravotnické služby
- boj s požáry
- varování, evakuace , ukrytí, nouzové přežití
- dekontaminace, označování nebezpečných oblastí
- okamžitá oprava veřejných zařízení
- pohřební služby
- udržování veřejného pořádku

Jednotky požární ochrany jsou z pohledu mezinárodního práva organizací civilní obrany

Počty událostí se zásahem jednotek PO r.2008

Požáry

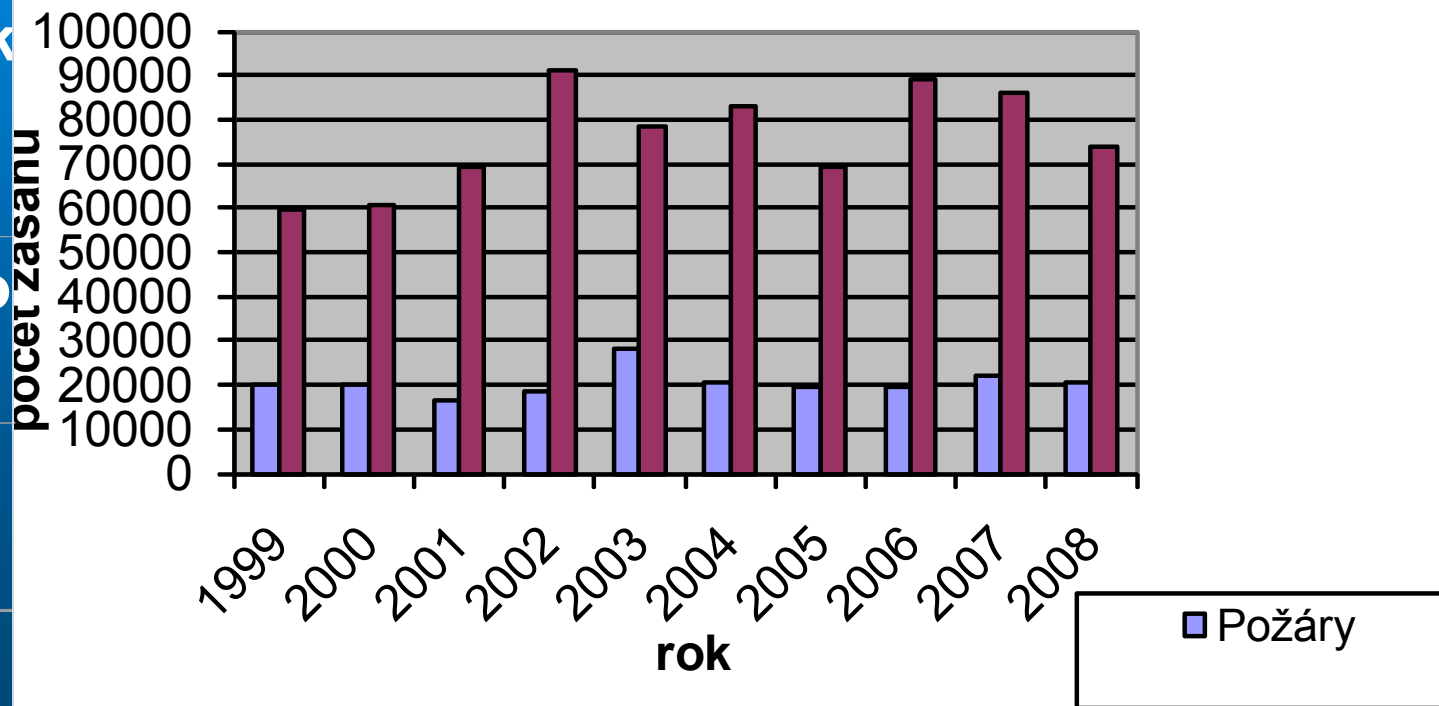
20 406

Technické

Plané požáry

Celkem

Události se zásahem jednotek PO

Nový pohled na civilní ochranu od roku 2000

Zákon o integrovaném záchranném systému (č. 239/2000 Sb.)

Definice pojmu **ochrana obyvatelstva**: varování, evakuace, ukrytí, nouzové přežití

Odpovědnost ministerstva vnitra a Hasičského záchranného sboru ČR za:

- Organizaci IZS (záchranné a likvidační práce)
- Požární ochranu
- Ochranu obyvatelstva
- Krizové řízení

Odpovědnost obcí

- organizuje přípravu obce na mimořádné události,
- podílí se na provádění záchranných a likvidačních prací s integrovaným záchranným systémem,
- zajišťuje varování, evakuaci a ukrytí osob,
- hospodaří s materiálem civilní ochrany,
- podílí se na zajištění nouzového přežití obyvatel obce,
- vede evidenci a provádí kontrolu staveb civilní ochrany
- je **obec oprávněna zřizovat zařízení civilní ochrany.**

Úkoly jednotek požární ochrany

Záměr :

- zapojit jednotky požární ochrany do úkolů ochrany obyvatelstva s potenciálem jejich:
 - pravomocí na místě zásahu
 - organizovanosti ve vazbě na plošné rozmístění
 - struktury řízení
 - vybavení
 - financování včetně dotací
 - systému odborné přípravy

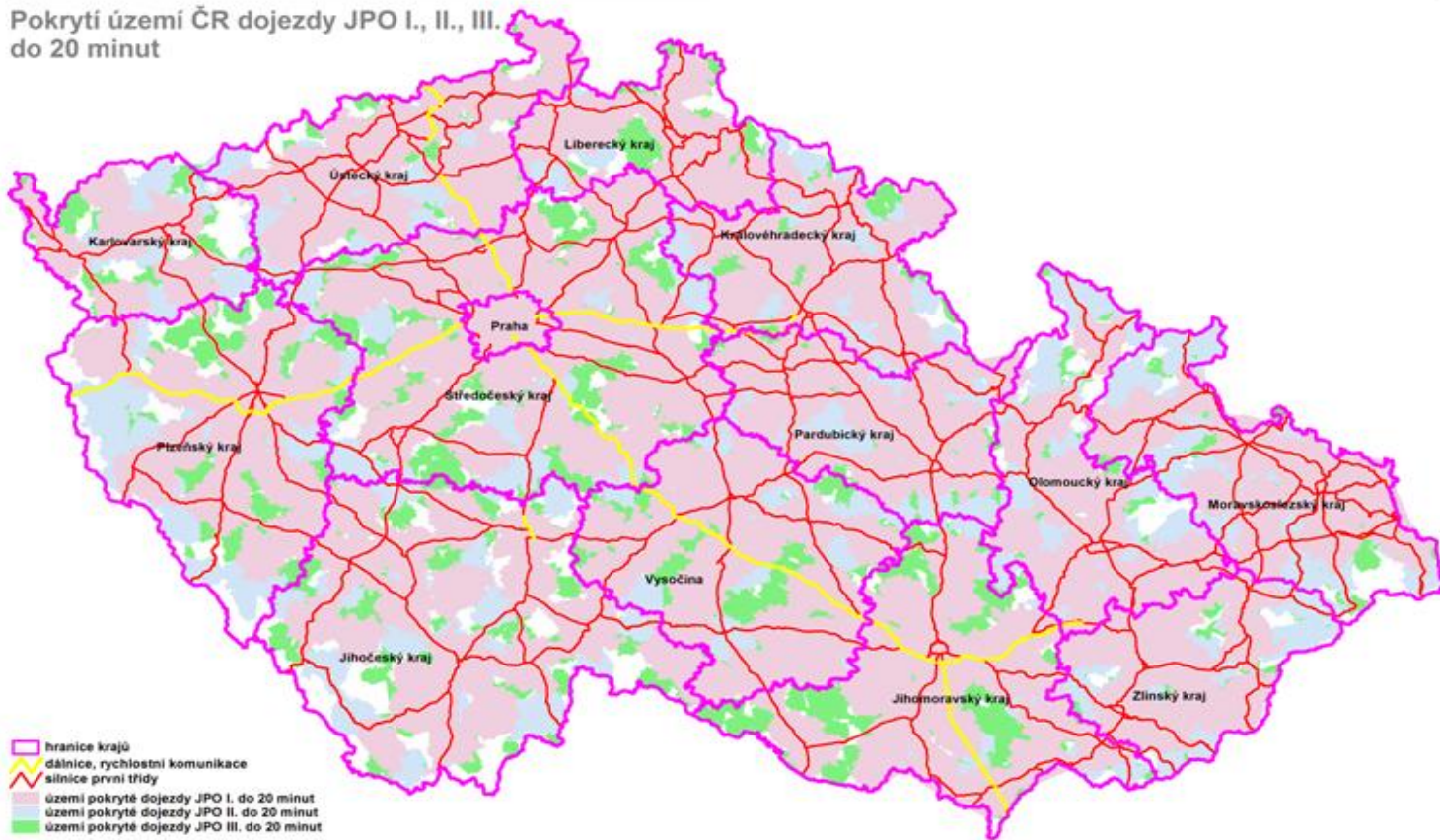
Počty jednotek

Druh jednotky PO	Skutečnost		Plán plošného pokrytí	
	Počet jednotek PO	Počet hasičů	Počet jednotek PO	Počet hasičů
Jednotky HZS krajů	239	6554	246	6975
Jednotky SDH obcí	7343	71286		
z toho JPO II	212	2556	312	4884
JPO III	1339	16512	1248	18050
JPOV	4535	52218	4535	55343
JPO N	1270			
Jednotky HZS podniků	94	2472		
Jednotky SDH podniků	256	3072		
Celkem	7950	83852	6331	85252

Plošné pokrytí území ČR zásahem jednotek PO

ANALÝZA PLÁNŮ PLOŠNÉHO POKRYTÍ ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY JEDNOTKAMI POŽÁRNÍ OCHRANY

Pokrytí území ČR dojezdy JPO I., II., III.
do 20 minut

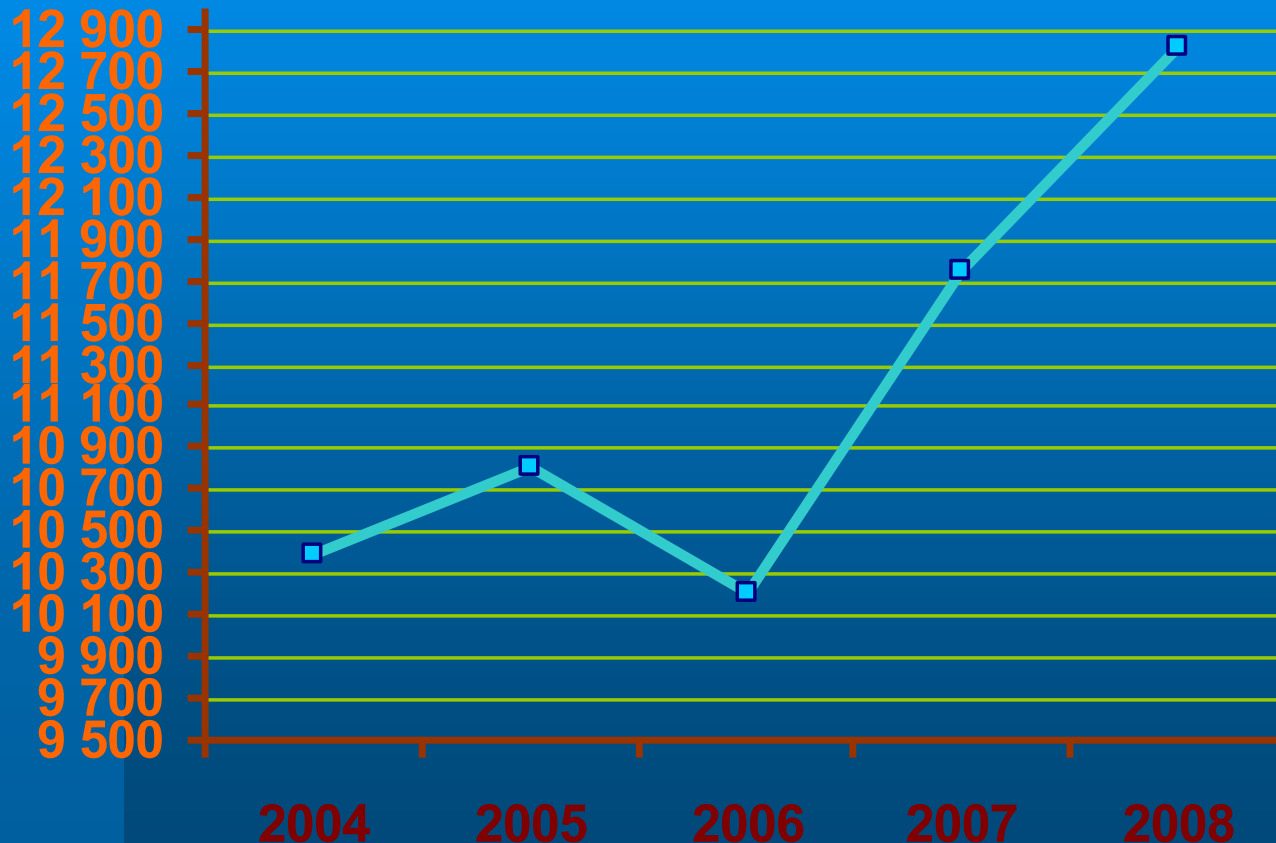
Plošné pokrytí území ČR jednotkami PO

Rozloha kraje nepokrytá dojezdy JPO I, II, III. do 20 minut [%]	7,24
Počet obyvatel kraje nepokrytých dojezdy JPO I, II, III do 20 minut	25343
Počet obyvatel kraje nepokrytých dojezdy JPO I., II., III. do 20 minut [%]	0,25
Rozloha kraje nepokrytá dojezdy JPO I. do 20 minut [%]	31,94
Počet obyvatel kraje nepokrytých dojezdy JPO I.do 20 minut	736130
Počet obyvatel kraje nepokrytých dojezdy JPO I.do 20 minut [%]	7,2

Výkon služby jednotek PO

Odborná Způsobilost velitelů a strojníků jednotek SDH obcí

- Provádí se v zařízeních HZS krajů nebo v MV pověřených zařízeních občanských sdružení (B. Poličany, J.Koupele)

Nové úkoly jednotek požární ochrany od roku 2000

(novela § 70 zákona o požární ochraně)

- hašení požárů,
- záchranné práce při mimořádných událostech,
- úkoly v ochraně obyvatel, podílí se na
 - likvidačních pracích
 - evakuaci obyvatel,
 - označování oblastí s výskytem nebezpečných látek,
 - varování obyvatel,
 - dekontaminaci postižených obyvatel nebo majetku,
 - humanitární pomoci obyvatelstvu a zajištění podmínek pro jeho nouzové přežití.

Ochrana obyvatelstva v obci

Struktura organizací a personálu

- **Obecní úřad, starosta**
- **Jednotky SDH obcí**
- **Zařízení a objekty civilní ochrany (např. školy, kulturní domy)**
- **Dobrovolníci nebo občané (osobní pomoc)**
- **Ostatní složky IZS**

Rozsah úkolů jednotek PO v ochraně obyvatelstva

Předurčenost

obecné úkoly – místní působnost

- jednotky kategorií JPO II, JPO III a JPO V
- úkoly s ohledem na nebezpečí na daném území obce pomocí dostupných prostředků
- odborná příprava prostřednictvím velitelů

Specifikace činností s místní působností

- varování obyvatelstva práce
- vyprošťování osob a odstraňování následků událostí
- organizace evakuace
- odstraňování překážek
- zdravotnická pomoc
- stavba protipovodňových stěn a hrází
- zajištění rozvozu a výdeje humanitární pomoci
- výdej PIO
- zabezpečení ukrytí osob
- péče o osoby se zdravotním postižením

Rozsah úkolů jednotek PO v ochraně obyvatelstva

Předurčenost

speciální úkoly

- územní působnosti

- speciálních úkolů vyvolaných specifickými riziky (povodňový plán, havarijní plán) i mimo území zřizovatele jednotky SDH obce
- plní úkoly i technickými prostředky, které jim k plnění úkolů ochrany obyvatelstva zapůjčí HZS ČR nebo jiný subjekt
- pravidelná odborná příprava zpravidla probíhá tak, že se předurčené jednotky zúčastní taktického cvičení nebo jiné formy odborné přípravy, kterou organizuje HZS kraje,
- specializační kurzy pro ovládání prostředků.

Specifikace činností s územní působností

- osvětlování místa událostí nebo jiných prostor
- stavba stanů
- nouzové zásobování vodou
- obsluha dekontaminačních zařízení
- organizace evakuace a nouzového přežití
- odstraňování překážek
- zajištění rozvozu a výdeje humanitární pomoci

Výkon služby jednotek PO

Předpisy pro výkon služby

Bojový řád

- nové souhrnné vydání vydané v r. 2007

Cvičební řád

–změna dělby práce v družstvu
1+5,1+3,

Výkon služby jednotek PO

Předpisy pro výkon služby

Řád výkonu služby jednotek PO

- výkon služby jednotek v organizačním řízení
- rozpracovány také úkoly jednotek PO v ochraně obyvatel
- pravidla výkonu speciálních služeb
- netýká se jednotek HZS krajů
- vydáme v červnu 2009 / A5

Zřizování jednotek SDH obcí

- metodika pro starosty obcí
- zřizovací listiny, formuláře

Výkon služby jednotek PO

Odborná příprava - specializační kurzy

Pro členy jednotek SDH obcí:

Práce na vodě

Základy zdravotnických znalostí

Vyprošťování z havarovaných vozidel

Pro obsluhu řetězových přenosných motorových pil

Ochrana obyvatelstva a civilní ochrana

- pro velitele jednotek,

- nadstavba nad základní kurzy, 16 hod

- v r.2008 celkem 1300 osob

Výkon služby jednotek PO

Vnitřní organizace jednotky

- Základní početní stav členů pro speciální úkoly jednotky SDH obce
 - se zvyšuje o potřebný počet členů stanovený přílohou č. 4 vyhl. č. 247/2001 Sb. – snížené požadavky na zdrav. způsobilost
 - zřizuje se funkce technika popř. velitele družstva
- Personální problémy
 - dlouhodobé zásahy
 - uvolňování pro činnost v jednotce

Materiální vybavení, pomůcky

- Základní vybavení JPO
- Sady materiálů ve skladech HZS ČR
- Nové konspekty odborné přípravy
- Kontrolní listy zásahu
- SOUHRN METODICKÝCH PŘEDPISŮ pro činnost jednotek požární ochrany (6.vydání)

POMŮCKA VELITELE JEDNOTKY POŽÁRNÍ OCHRANY

START METODA TRÍDĚNÍ RANĚNÝCH

Doporučený postup	Zahájeno	Splněno
Vyčlenit prostor pro poskytnutí postraumatické péče. Prostor pro poskytnutí péče záchranářům nesmí být spojený s obdobným prostorem určeným pro oběti.	☐	☐
Určit osobu a místo pro styk se sčítacími prostředky. Vytvářet totožnou značku HZS a další příslušné HZS nebo PCR připravovaných pro styk s veřejností. Informace přehledně a předem udržovat v tabulkách.	☐	☐
Určit místo pro uložení obětí – černé značení. Místo určit po dohodě s PCR. Transport obětí zahájit až na základě pokynu PCR.	☐	☐
Kontrolní zpráva na OPIS – transport a evidence obětí. Příbuzné předávání informací na OPIS.	☐	☐

Vzory štítků
místo štítků mohou být použity plastické barevné pásky upevněné na rukou

neodkladná první pomoc a přednostní transport	neodkladná první pomoc a transport až po červené	samoslužný odchod ze zóny nebo se vzájemnou pomocí	mrtví, poranění neslučitelné se životem

Tep MĚLI se na krvní tepně nebo na vnitřním zápěstí na straně palce stiskem tří prstů ve směru tepny.

Kapilární plnění Hodnotí se úroveň prokrvení nehtového lůžka. Stiskem nehtu dojde ke zblednutí a povelím stisku k opětovnému zčervenání. Je-li doba reakce (zblednutí - zčervenání) delší jak 2 sekundy, znamená to, že dochází k nedokrvění končetin. Můžeme předpokládat vnitřní krvácení, krvácení ze zlomenin, rozvíjející se šok.

Vědomí Hodnotí se reakce raněného na slovní nebo bolestivý podnět.

Polohování Raněného musíme polohovat, je-li:
v **bezvědomí** stabilizovanou polohou,
při **vědomí** uložit do takové polohy, která je nejvhodnější vzhledem k charakteru poškození a zabránění dušení, případně jiným život ohrožujícím stavům. Tento výkon má zabránit udušení (zapadlým jazykem, zvrásky), omezit rozvoj šoku, případně zlepšit dýchání nebo ulevit bolesti (předšoková poloha, poloha při poranění hrudníku, mostolečnicím poranění, autostranžení atd.).

Zdroj: Bspový FM JPO - tabulky postupy zásahu, Metodický list Obč 115, MV - GE HZS ČR, 30. 11. 2007

Alfajzová: 9 / 2009

Tvořte a aktualizujte pomocí České asociace kardiálních záchranářů. © www.obci.cz

Tato publikace vznikla za výtěžku grantu Ministerstva vnitra České republiky.

Realizace

- Hledat zdroje pro vybavení jednotek SDH obcí na ochranu obyvatelstva
 - obec
 - kraj
 - stát
- Spolupráce
 - obec - HZS kraje
 - styčné body v systému jednotek a systému ochrany obyvatelstva

Děkuji za pozornost